

Port Betaald
Port Payé
Pays-Bas

GRUNOPOST

Verenigingsblad van de
***Philatelisten Vereniging
Groningen***

Emmastraat 5, 9722 EW Groningen

56e jaargang - nr 4 – sept/okt. 2021

Postzegel- en Muntveilingen

- Een betrouwbare taxatie van uw verzameling?
- Een hoge opbrengst via een internationale veiling?
- Een gedegen en correcte afwikkeling van uw levenswerk?

Laat **Rietdijk** uw partner zijn!

In **april** en **november** telkens een grote postzegelveiling en in **juni** en **december** telkens een grote muntenveiling.

Wij zijn doorlopend op zoek naar **postzegels** en **munten**!

Voor **grote** inzendingen komen wij graag naar u toe!

Bel: **070-364 79 57**

of mail: info@rietdijkveilingen.nl

Adres Noordeinde 41 (schuin t.o. paleis)
2514 GC 's-Gravenhage

Telefoon **070-364 79 57** (postzegelveiling)
070-364 78 31 (muntenveiling)

Fax 070-363 28 93

Internet www.rietdijkveilingen.nl

E-mail info@rietdijkveilingen.nl

GRUNOPOST

Verenigingsblad van de Philatelisten Vereniging Groningen

Redactie : G.D. v. d. Molen, D.R. v.d. Heide

Medewerker: J.P.A. Tolsma

Opmaak: G.D. v. d. Molen

e-mail: po1ls4@kpnmail.nl

VERSCHIJNT VIJF MAAL PER JAAR

CENTRUM PHILATELISTEN VERENIGING GRONINGEN

Emmastraat 5, 9722 EW Groningen

Tel. 050 - 525 96 10

Geopend elke woensdag van 10.00 - 16.00 uur

en op zaterdag van 10.00 -12.30 uur

Website: [www. philatelist.nl](http://www.philatelist.nl)

ISSN: 2211-0925

Contributie: Phil. Ver. Groningen, afd. contributie,
rekening nr.: **NL98INGB0004491102**

Ledenadministratie: J.B. Steur, J. Ellenbergerstraat 14,
9746 AJ Groningen, tel. 050 - 5772457

56^e jaargang - nr 4 - oplage 300 – sept/okt. 2021

Inhoudsopgave:

blz. 4: Van de voorzitter

blz. 4: Gewijzigde opzet kleine veiling

blz. 5: Een raadsel opgelost

blz. 8: Eens wat anders: ken je plaatselijke legeszegels: Emmen

blz. 12: Wolfgang Amadeus Mozart, een muzikaal genie

blz. 19: Van zeil naar stoom

blz. 23: Betaling contributie 2022

blz. 23: Schenking voor onze bibliotheek

blz. 24: $24 \times 2 = 1$?

blz. 25: Activiteiten in de regio

blz. 25: Examenlabels

Van de voorzitter

Weer bijeen?

Zo langzamerhand hebben alle leden van onze vereniging de gelegenheid gehad om zich te laten vaccineren. Een veiliger gevoel voor ons allen. Maar nu willen we weer graag met elkaar bijeen kunnen komen in een zaal. Ook weer met alle ruilers in de Emmastraat. Kan dat? De laatste persconferentie van het demissionaire kabinet biedt nog weinig ruimte en helderheid. De deur wordt al wel op een kier gezet als het 20 september wordt. Dan zouden we weer veel meer mogen op voorwaarde dat het aantal besmettingen met Covid19 niet verder oploopt. Dus voorlopig kunnen we nog weinig.

Reserveer toch maar die 4e maandag van de maand in september in uw agenda. De kans dat het doorgaat is toch wel vrij groot. Een telefoontje naar het centrum of één van de bestuursleden en u weet of de ledenvergadering doorgaat. Ook kunt onze site raadplegen of daar iets omtrent het doorgaan van de vergadering is vermeld.

Algemene ledenvergadering.

Formeel ben je als vereniging volgens de statuten verplicht één keer per jaar een Algemene ledenvergadering te houden. Als bestuur hebben we deze formeel al weer naar het najaar moeten schuiven. Met de huidige coronamaatregelen is het nu niet mogelijk om bijeen te komen. Afgelopen jaar hebben we als uitzondering een schriftelijke ALV gehouden. Maar dat wil je eigenlijk niet. Laten we hopen dat het bij deze ene keer blijft en dat we elkaar dit jaar nog kunnen begroeten.

Ernst Flentge voorzitter.

Gewijzigde opzet kleine veiling

Tot nu toe was u gewend dat op elke ledenvergadering een kleine veiling werd gehouden met een aanbod van ruim 50 kavels per keer. De inzet was vanaf bod, € 1,00 dan wel meestal een laag bedrag. Een enkele keer een inzet boven de € 20,00.

Besloten is dat vanaf nu een aantal uitzoekdoen te koop worden aangeboden. De inzet zal in de meeste gevallen zijn vanaf € 20,00 of hoger. Per vergadering worden ongeveer 10 dozen aangeboden.

De dozen zijn in te zien in de week voorafgaand aan de vergadering op de woensdag en zaterdag tijdens de openingsuren in het centrum.

Een raadsel opgelost

In de Grunopost van maart/april 2021 schreef John Tolsma een stukje over “Enkele merkwaardige blokjes”. De herkomst en reden van deze blokjes waren bij hem en de redactie onbekend.

De betreffende blokjes

Maar uit onderstaande reactie blijkt dat ons verenigingsblad niet alleen door de leden wordt gelezen maar dat dat ook kan leiden tot een oplossing van “onbekend” materiaal.

Ons lid, Hans Verberne, herkende de blokjes direct en kwam ook met de oplossing. Zijn reactie:

Begin citaat.

Beste John,

Wat een aardig artikeltje over die merkwaardige blokjes! Maar er valt nog wel wat meer over te zeggen. Wat uit je artikeltje niet blijkt, maar wat in de afbeelding wel zichtbaar is, is dat de zegels zijn ingeplakt. Zie het kleurverschil. De reden waarom het niet opvalt en waarom je denkt dat het zo uit de drukkerij van Enschedé komt is dat de heren voor het blokje dezelfde perforatie hebben gebruikt als de bestaande zegels. Ook met de grootte van de zegels is ter dege rekening gehouden. Zo konden die zegeltjes precies in het lege vakje geplakt worden. Hier moet iemand aan het werk zijn geweest die iets van postzegels afwist. Menig filatelist zal zo op het verkeerde been zijn gezet en hebben gedacht dat dit een speciale uitgave was ten bate van het voormalig verzet. Dus niks drukuitschot, maar wel maakwerk met zegels die alom verhanden waren. Niet voor niets komen we die zegels vandaag de dag nog vaak tegen in hele vellen. Er werd veel zwart geld in belegd door

OW-ers(oorlogswinstmakers). En met die mensen en hun bezittingen wist het verzet waarschijnlijk ook wel raad.

Ook ik bezit zo'n blokje. Het opvallende is, dat de zegels hier in de vakjes zijn geplakt waar je '+ 11 ct.' ziet staan, zodat ik twee blanco vakjes overhoud. Het maakte niet uit als het maar geld opracht. En niet alleen het voormalig verzet dacht er zo over, ook het Rode Kruis greep alles aan, zoals je op bijgaande scans kunt zien. Als verzamelaar van perfins moet die geperforeerde 2 centzegel je aanspreken. En die is ook nog bedrukt aan de achterkant! Met filatelie heeft het allemaal niet veel te maken. Net zoals de meeste perfins.

Over die tentoonstelling zelf kon ik ook niets vinden, maar als je googelt onder de term Oorlogstentoonstelling oud-illegaal strijders en dan onder afbeeldingen dan kom je een afbeelding tegen van een ooit op marktplaats te koop aangeboden velletje, maar nu met een - er behoorlijk professioneel uitzien - stempel in zwart, in de vorm van een Malthezer kruis(ridderorde)

Met vriendelijke groet,

Hans Verberne

Einde citaat.

Onderstaand de afbeeldingen die Hans ter verduidelijking bij voegde.

Blokje uit de verzameling van Hans Verberne

Uitgave t.b.v. Het Nederlandsche Roode Kruis

Voor- en achterkant van de 2 cent blauw, die met deze tekst en perforatie alleen voorkomt op deze zegel

Hans, hartelijk dank voor deze duidelijke toelichting en oplossing van het raadsel.

Gerrit van der Molen

Eens wat anders 8; ken je plaatselijke legeszegels: Emmen

Van Emmen zijn er tamelijk veel legeszegels (vooral van de F 1,- zegels) in verzamelaarhanden en daarom neem ik deze plaats als voorbeeld voor het opzetten van een verzameling van één plaats.

De gemeente Emmen is daarbij een van de weinige die reclame maakt op hun legeszegels. Hun slogan "*Vestigt u te Emmen / Parel van den Hondsrug*" maakt reclame voor de mooie omgeving. Deze slogan is gebruikt tot nummergroep 100.000, dus van 1929 tot ongeveer 1960.

Wat de legeszegels betreft is dit een gebied voor de doorbijtertjes. Er werden regelmatig nieuwe zegels besteld in variërende opdruktypen; kleuren en tandingen, en de zegelnummering bleef doorlopen. Dat maakt het wel mogelijk om bij voldoende exemplaren de oplagen te kunnen bepalen.

De meeste legeszegels werden als rolzegel in een oplaag van 5.000 - 10.000 stuks - later zelfs 25.000 stuks - gedrukt en afgeleverd in rollen van 100 stuks (die waren nog hanteerbaar voor de ambtenaar).

De eerste ons bekende zegel van Emmen (formaat 26x40 mm) is van rond 1926/27 en kwam uit een getand vel. Deze zegels waren ongenummerd (tanding $11\frac{1}{4} \times 11\frac{1}{4}$) met een vermoedelijke oplage van 2000 stuks.

dit zegel is gedateerd 22 FEB 1927

Daarna kwam in 1929 de eerste rolzegel (lang, staand model); afmeting 58x30 mm en Visbektanding $10\frac{3}{4}$ **.

1929 - ?

1932 - ?

** VB = Visbekanding = beeld van de bek van een piranha met de tanding in het midden en met de lippen aan de uiteinden.

1929: de tekstkleur is blauw met rode waardecijfers, terwijl de nummerkleur zwart is. Oplage vermoedelijk 5000 stuks (nummer 1-5000)

In 1932 volgde een nieuw type met de bovengenoemde slogan. Formaat 58x30 mm en de Visbekanding is 10. Telnummers in blauw. Beide zegels hebben 5 telnummers. Oplage 5000 stuks? (nummer 5000-10000).

Hierna behandel ik eerst de F 1,- zegels met hun opvolgende nummering. Op sommige zegels staat het nummer boven en op andere aan de onderzijde. Bij die rollen werden de waarden en de afbeelding om en om gedrukt, zodat de nummers tegenover elkaar zaten (zie het voorbeeld hieronder):

Ook bestaan er rollen (tot 100.000) met of zonder een 0 voor het telnummer.

1936

1938

1940

1942

De streepjes in de tabellen voor- en achter de aantallen geven aan dat de grenzen niet geheel zeker zijn. Voorlopig zijn er minstens 14 verschillende series van de F 1,- bekend tussen ca. 1936 en 1960, maar er zitten bijvoorbeeld gaten tussen de 0 en de 15000 en tussen de 80000 en 90000.

1944

1946 (zonder nul voor het telnummer)

1947 (met de nul voor het telnummer)

1948

Periode	Waarde	Nummergroep	Tanding	Kleuren (ondergrond; opdruk/nummerkleur enz.)
1936-?	F 1,-	15001 – 20000-	VB 10x10	donkergroen; rood/olijfgroen
1938-?	F 1,-	20001 – 25000-	VB 10x10	groen; rood/blauwgroen
1940-?	F 1,-	25001 – 31000-	VB 10¼ x 10¼	donkergroen; rood/donkergroen
1942-?	F 1,-	31001 – 40000-	VB 11x11	donkergroen; rood/olijfgroen
1944-?	F 1,-	40001 – 42000-	VB 11x11	groen; rood/olijfgroen
1946-?	F 1,-	42001 – 45000-	VB 11x11	groen; rood/grijs met verticale wijnrode balken
1947-?	F 1,-	45001 – 50000-	VB 11x12½ eo	groen; rood/bruingeel met verticale grijsblauwe balken
1948-?	F 1,-	51001 – 60000-	VB 12½x12½	groen; rood/crémewit met verticale roze balken
1954-?	F 1,-	60001 – 70000-	VB 11x11	groen; rood/citroengeel met verticale lichtroze balken
1955-?	F 1,-	70001 – 80000-	VB 12½x12½	groen; rood/zwart
1956-?	F 1,-	80001 – 90000-	VB	?
1958-?	F 1,-	100001 – 125000-	VB 12x12	donkergroen; zwart; rood/ wit (petje van "1" korter)
1960-?	F 1,-	125001 – 150000-	VB 12x12	donkergroen; zwart; rood/wit en petje van "1" iets langer

eo = serie waarbij de tanding boven en onder varieert per zegel.

1954

1956

1957

1958

1960

nieuwe opmaak vanaf nr. 100.000 en met twee rode streepjes achter de 1

In de loop der tijd zijn er ook andere waarden uitgegeven; meestal ter aanvulling op het standaard vergunningsbedrag van 1 gulden.

1952

1948

1950

1935

Periode	Waarde	Nummergroep	Tanding	Kleuren ondergrond; opdruk/nummerkleur)
1952-?	F 0,05	1-1000-	VB 12½ x 12½	blauwgroen; rood; zwart/lichtroze
1948-?	F 0,10	-15001 – 20000-	VB 12½ x 10¾	wit; rood/roze balken
1940-?	F 0,25	-25001 – 30000-	VB 10½ x 10½	donkergroen; rood/wit
1935-?	F 0,50	-25001 – 30000	VB 12½ x 12½	crèmewit; roze/swart
1946-?	F 0,50	-25001 – 30000-	VB 12½ x 12½	groen; rood/swart
1948-?	F 0,50	-65001 – 70000-	VB 12½ x 12½	groen; rood/groen
1958-?	F 0,50	-20001 – 30000-	VB 12½ x 12½ en VB 12x12	groen; rood/swart
1959-?	F 1,50	0001 – 5000-	VB 12½ x 12½ en VB 12 x12	groen; rood/swart
1952-?	F 2,50	-10001 – 15000-	VB 12½ x 12½	groen; rood/swart met brede verticale balken
1949-?	F 50,-	0001 – 1000-	VB 12½ x 12½	groen; rood/groen met schuine paarse balken

1946

1948

1958

1959

1952

1949

De gegevens in dit artikel zijn grotendeels afkomstig van Oscar van der Vliet en van Theo Schalke uit hun verzamelingen en publicaties over de legeszegels in het blad Cleyen Segel van de Nederlandse Vereniging voor Fiscale Filatelie.

Met toestemming overgenomen, aangevuld en bewerkt door Douwe van der Heide.

N.B. De illustratie van de F 1,- zegel met nummer 16425 uit 1936 is afkomstig van Leo Knarren.

Aanvullende gegevens of zegels? Graag bericht naar de redactie of naar redacteur Douwe van der Heide (drvdh@home.nl)

Wolfgang Amadeus Mozart, een muzikaal genie

Wolfgang Amadeus Mozart werd geboren in Salzburg op 27 januari 1756 en overleed in Wenen op 5 december 1791. Zijn officiële doopnamen waren Joannes Chrysostomus Wolfgangus Theophilus Mozart, Hij was componist, pianist, violist en dirigent. Hij blonk uit in elke gangbare muziekvorm uit zijn tijd, met name in de opera, de symfonie, de pianoconcerten en de kamermuziek. De muziek die hij als volwassene componeerde kenmerkte zich door de Oostenrijkse en Zuid-Duitse tradities maar werden tevens gekleurd door de Italiaanse opera. Dit laatste stond bekend om haar melodische schoonheid. Mozart was een perfectionist bij het componeren. Hoog in het vaandel stonden de harmonie van de muziek en de teksten van de liederen. Samen met *Johann Sebastian Bach* en *Ludwig van Beethoven* wordt hij beschouwd als de componist die binnen een traditie nieuwe muzikale concepten bedacht en die

diepgaande invloed uitoefende op alle na hem komende componisten. Mozarts werk wordt gerekend tot de muziek van *de klassieke periode*.

De jonge Mozart

Geboortehuis van Mozart

Mozart was een wonderkind. Op uitzonderlijk jonge leeftijd speelde hij al *viool, klavecimbel en orgel*. Hij was een veelzijdig componist. Hij schreef vocale muziek voor de opera en de mis. Daarnaast componeerde hij instrumentale orkestmuziek zoals *symfonieën, serenades, divertimenti en soloconcerten*, vooral voor *piano en orkest*. Ook componeerde hij solomuziek zoals piano-sonates, kamermuziek,, strijkkwartetten en -kwintetten.

Alhoewel zijn officiële voornamen Joannes Chrysostomus Wolfgangus Theophilus waren gebruikte Mozart de eerste twee voornamen nooit. Als jongeman ondertekende hij zijn brieven bij voorkeur met Amadé, wat de verfranste Latijnse vertaling is van Gottlieb. Later gaf hij de voorkeur aan Wolfgang Amadé, soms Amade, maar slechts drie keer gebruikte hij in intieme familiebrieven de naam Amadeus, maar dan louter om humoristische redenen ('Amadeus Wolfgangus Mozartus'). In officiële aankondigingen is de meest gebruikte vorm W.A. Mozart, Wolfgang Mozart en Wolfgang Amade Mozart. Zijn vrouw Constanze gebruikte de koosnaam Wolfi.

Zoals vermeld werd Mozart op 27 januari 1756 in de Getreidegasse op nummer 9 in Salzburg geboren als zevende en laatste kind van componist en violist Johann Georg Leopold Mozart en Anna Maria Pertl. Vijf van de andere

zes kinderen waren overleden, alleen zuster Maria Anna, "Nannerl", leefde nog.

Het jongetje raakte geboeid door de muzieklessen die vader Leopold aan Nannerl gaf. Op driejarige leeftijd kon hij eenvoudige klavierstukjes in een half uur uit zijn hoofd leren en maatvast spelen. Al snel beheerste muziek zijn leven en konden zelfs kinderspelletjes hem alleen boeien wanneer er muziek aan te pas kwam. Als vierjarige kon hij de muziek spelen die Leopold Nannerl opgaf. De twee bewaard gebleven oefenboeken waarin Leopold dagelijks de oefenstof noteerde, eentje voor Nannerl (het Nannerl Notenbuch) waaruit Wolfgang mee mocht leren en later eentje voor Wolfgang zelf, bevatten degelijke, wat ouderwetse composities van onder meer Telemann, Carl Philipp Emanuel Bach, Hasse en Sperontes.

De jonge Mozart

Zijn vroegste, erg korte, composities dicteerde hij als vijfjarige aan Leopold. Omdat die dus alleen Leopolds handschrift vertonen, is het onmogelijk uit te maken in hoeverre ze Wolfgangs eigen werk zijn. Wolfgangs eerste compositie is een menuet en trio voor piano, .

In september 1761 vond zijn vroegst bekende publieke optreden plaats. Dit was aan de Salzburgse universiteit, waar hij deelnam aan een theateropvoering met muziek van Johann Ernst Eberlin. In januari 1762 reisde Leopold, die net als andere ouders uit de tijd niets verkeerd zag in het tentoonstellen en exploiteren van het talent van zijn kinderen, met beide kinderen naar München, Waar de kinderen klavecimbel speelden voor de keurvorst van Beieren.

In juni 1763 begon de familie Mozart aan een grand tour door Europa, die meer dan drie jaar zou duren en die begon met een bezoek aan Beieren, Zwaben, Württemberg, de Palts en Rijnland. Uiteindelijk vertrok de familie naar Parijs, waar ze een concert gaf voor koning Lodewijk XV. In Parijs verbleven ze vijf maanden en hier werd Wolfgangs muziek voor het eerst gepubliceerd, sonaten voor viool en piano. Via de oversteek naar Dover ging het in april 1764 richting Londen, waar koning George III hen ontving. Tijdens hun verblijf was Leopold zeven weken ziek. In Londen ontmoette de jonge Wolfgang Mozart Johann Christian Bach, bijgenaamd de "Londense Bach". Vervolgens reisden ze naar Gent en verder naar Antwerpen, waar Wolfgang het orgel in de Onze-Lieve-Vrouwekathedraal bespeelde. Per trekschuit voeren ze van Rotterdam naar Den Haag, waar ze op 11 september 1765 aankwamen. Na een hofconcert voor prinses Carolina van Oranje-Nassau en de Prins van Oranje-Nassau werd op 30 september door Wolfgang ook een concert gegeven in de zaal van de Oude Doelen. De familie Mozart reisde vervolgens naar Amsterdam, waar ze op 29 januari en op 26 februari een concert gaven in de muziekzaal van de Hollandsche Manege aan de Leidsegracht. Daarna reisden ze terug naar Den Haag. Op 11 maart 1766 woonden de Mozarts de plechtige inhuldiging bij van stadhouder Willem V. Voor die gelegenheid componeerde Wolfgang een reeks variaties op het destijds bekende lied "Willem van Nassau" Vervolgens voerde de reis naar Haarlem, waar Wolfgang op het Müllerorgel van de Grote of Sint-Bavokerk speelde.

Mozart bespeelt het Müllerorgel in de Bavo te Haarlem

Op 16 april werd in Amsterdam nogmaals een concert in de Manege-zaal gegeven en in Utrecht gaven Wolfgang en Nannerl op 21 april een concert in het Bijlhouwersgildehuis aan het Vredenburg.

Na deze muzikale rondreis heeft Mozart nog meerdere tochten gemaakt om ook in andere landen het publiek van zijn gaven te laten genieten.

In 1769 werd Mozart benoemd tot onbezoldigd concertmeester aan het hof van aartsbisschop Hieronymus von Colloredo van Salzburg. Vanaf dat moment reisden Leopold en Wolfgang samen en trad Wolfgang solo op. In juli

1770 ontving hij in Rome uit handen van de paus de Orde van de Gulden Spoor.

Mozart in Nederland

Op aandringen van zijn vader Leopold keerde Wolfgang uiteindelijk naar Salzburg terug waar hij voor een salaris van 450 gulden opnieuw werd aangesteld aan het bisschoppelijk hof. Zijn taken waren divers: musiceren, het knapenkoor onderrichten en zowel geestelijke als wereldlijke muziek componeren. In januari 1781 ging zijn opera Idomeneo (KV 366) in première in het Residenztheater te München, bijgewoond door Leopold en Nannerl.

Wolfgangs wilde graag Constanze trouwen maar daar was zijn vader het niet mee eens. Uiteindelijk trouwde hij, zonder de instemming van zijn vader, op 4 augustus 1782 met Constanze in de Stephansdom te Wenen. Achteraf kreeg hij alsnog de schriftelijke goedkeuring van zijn vader.

Het waren voor Mozart gelukkige jaren: hij gaf muzieklessen en zijn concerten vielen bij het publiek in de smaak. De muziekuitgever Artaria overwoog zijn composities uit te geven en voor het eerst schreef een muziektijdschrift (Magazin der Musik) over een van zijn concerten.

Op 4 maart 1791 gaf Mozart, na het geven van nog heel veel concerten in diverse plaatsen en landen, zijn laatste publieke optreden in de Jahnsche Saal als componist en pianovirtuoos met een uitvoering van het pianoconcert in Bes-groot (KV 595, nr. 27). In zijn streven uiteindelijk kapelmeester te worden solliciteerde hij in april 1791 met succes voor het baantje als onbetaald assistent van Leopold Hofmann, de kapelmeester van de Stephansdom in Wenen met recht van opvolging. In juni schreef hij in Baden de muziek van het Ave Verum. In september 1791 word Mozart ziek en bedlegerig maar hij blijft wel actief bezig met de muziek.

Een kleine greep uit de vele postzegels betreffende Mozart en bladmuziek

Door Mozart geschreven bladmuziek

Vanaf 20 november verergerde zijn ziekte en kwam hij het bed niet meer uit. Begin december was hij iets aan de beterende hand. Maar dat was van korte duur. Op 5 december 1791 overleed Mozart. Zijn laatste Requiem bleef daarvoor onvoltooid. Mozart heeft dan nog veel muziek schetsmatig gecomponeerd maar niet volledig uitgeschreven.

Na een korte uitvaartmis in de Stephansdom werd Mozart begraven op de Sankt Marxer Friedhof te Wenen in een eenvoudig, algemeen graf. Enkele dagen later, op 10 december 1791, werd in de Michaelerkirche een mis gezongen te zijner nagedachtenis, waarbij de door Mozart voltooide delen van het Requiem werden uitgevoerd.

Monument voor Mozart

Zegel herdenking sterfdag

Monument voor Mozart op de begraafplaats St. Marx in Wenen. Pas in 1855 werd de waarschijnlijke locatie van Mozarts graf vastgesteld, maar absolute zekerheid bestaat daarover nog steeds niet. Zoals van vele componisten vormde het leven van Mozart de inspiratiebron voor fictie, in de vorm van literatuur, toneel en film. In 1830 schreef Aleksandr Poesjkin het toneelstuk *Mozart i Salieri* (Моцарт и Сальери), waarin hij suggereerde dat de componist Antonio Salieri (1750-1825) zo jaloers was op Mozarts talent dat hij een rol zou hebben gespeeld in diens overlijden. Het toneelstuk werd door Nikolaj Rimski-Korsakov in 1897 bewerkt tot een korte opera met dezelfde titel.

Peter Shaffer gebruikte Poesjkins gegeven voor zijn toneelstuk *Amadeus*, dat in 1979 in première ging en een groot succes werd in het West End en op Broadway. In 1984 verscheen de bioscoopfilm *Amadeus*, geregisseerd door Miloš Forman en gebaseerd op Shaffers toneelstuk. De film won acht Academy Awards. Vooral deze populaire speelfilm droeg bij aan het beeld bij een groot publiek van de rivaliteit tussen Mozart en Salieri, maar de beide toneelstukken, Rimski's opera en Formans film berusten in hoge mate op fictie en pretenderen niet een waarheidsgetrouw beeld te geven van het leven van

Mozart. Van Mozart en Salieri, die beiden een vooraanstaande rol speelden in het Weense concertleven, is bekend dat zij elkaar als collega's waardeerden.

Affiche Amadeus

Gerrit van der Molen

Bron: diverse artikelen in Wikipedia

Van zeil naar stoom

Tot het midden van de 19^e eeuw werd er bijna uitsluitend op zeilen gevaren. Hoewel de stoommachine al veel eerder was uitgevonden werd deze sporadisch en vooral experimenteel toegepast op schepen. De machines wilden nog wel eens exploderen en schippers en reders waren behoedzaam en conservatief. De ontwikkeling van zeilschepen had niet stil gestaan, klippers en grote barken werden steeds snellen en economischer.

In 1800 werd het eerste stoomschip gebouwd. Een stoommachine dreef met kettingen twee schoepraderen aan die aan weerskanten aan de romp van het schip zaten en zo voor de voortstuwung zorgden.

Het eerste succesvolle stoomschip was de "Clermont", gebouwd in 1807 naar een Amerikaans ontwerp van Robert Fulton. Ze was 43 meter lang en 6 meter breed. Met een stoommachine van 19 PK voer het schip 5 mijl per uur. De Clermont (later ook "North River Steamboat" genoemd) voer op de North River (Hudson) tussen New York en Albany, een afstand van 100 km die in 30 uur werd afgelegd.

Rechter schip is de Clermont

De Savannah

Het is 1829 als de “Savannah”, gebouwd te New York in 1818, de Atlantische oceaan oversteekt. Het schip vaart deels op stoom, deels op het zeil en bereikt Liverpool in 27 dagen. Dat deed ook het Canadese schip “Royal William” in 1831. Beide stoom-raderschepen betwisten elkaar wie als eerste de Atlantische Oceaan had overgestoken. De “Savannah” wordt nog steeds genoemd als het schip dat als eerste de oversteek heeft gemaakt (zie de tekst op de zegel).

In 1824 gaf koning Willem I de opdracht een rijks-stoom-pakketdienst naar de “bezittingen in Amerika” te onderzoeken. Dit leidde tot de aankoop van “Zr. Ms. Stoom Pakket Curaçao”. Dit schip vertrok op 26 april 1827 onder bevel van Luitenant de zee J.W. Moll vanuit Hellevoetsluis naar Paramaribo. Op 24 mei 1827 kwam het schip daar aan. Van de 29 dagen die de terugtocht naar Hellevoetsluis duurde, heeft het schip 23 dagen op stoom gevaren.

De Curaçao

De Amerikaanse scheepvaart historicus Fr. B.C. Bradlee geeft in 1925 Curaçao het voordeel als eerste stoomschip de Atlantische Oceaan overgestoken te hebben. Hij motiveerde dat als volgt:

“Niemand probeert iets af te doen aan de betekenis van de reizen van de „Savannah” en de „Royal William”, maar de hierboven uiteengezette feiten wijzen uit, dat geen van beide verdient de eerste trans-Atlantische stomer genoemd te worden. De „Savannah” niet omdat zij in zo geringe mate van haar machines gebruik maakte, en de „Royal William” niet, omdat vier jaren voor haar westelijke tocht de „Curaçao” van de Koninklijke Nederlandse Marine er

geheel in was geslaagd, niet gedurende één sporadische poging, maar in drie regelmatig volbrachte reizen, de Atlantische Oceaan over te steken en wel geheel en al gedreven door de schroeven van haar machine, of ten minste in zo sterke mate als bij welke van de oceaanstomers in den beginne ook maar". Onomstotelijk is dat de Curaçao het eerste stoomschip was dat de Oceaan over stak!

Stoom-raderschepen vinden we vervolgens in bijna alle landen vooral als riviervaartuig.

Stoom-raderschepen rond 1840

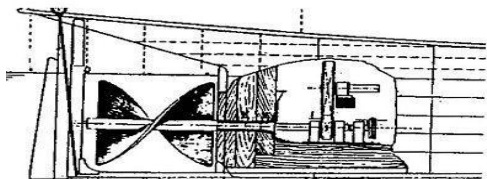
Ideaal voor het varen op zee zijn de stoom-raderschepen niet. Bij harde wind slaan de raderen uit het water en hebben stuurder veel moeite om op koers te blijven. De zeilen blijven dan een uitkomst. Het blijven dus zeilschepen met hulpmotor.

Er zijn twee ontwikkelingen die het stoomschip geschikter maakten voor de zeevaart.

De scheepsschroef

Josef Ressel

de scheepsschroef van Ressel

Josef Ressel (1841-1926) ontwikkelde in 1827 de sloopsschroef naar een idee van Archimedes; een spiraalvormige schroef in een buis waardoor het water werd verplaatst en daarmee voortstuwing gaf. De latere sloopsschroef bestond uit een as met daarop 3 of 4 schuin geplaatste ovale bladen. Deze sloopsschroef werd vanaf 1840 toegepast op stoomschepen.

Helena Sloman (1850) Duits

Neptune (1864)– Canada

SS Wonga Wonga (1870)– Australië

stoomschip (1880) Zweden

Op de bovenstaande 4 zegels van stoomschepen is te zien dat er in de loop der tijd een verandering plaats vond in de tuigage van stoomschip naar zeilschip met hulpmotor. Het werd langzamerhand een stoomschip met hulpzeilen.

Stoomturbine

Met de komst van de stoomturbine (de stoom en warmte drijven een aantal schoepwielen aan die het vermogen leveren) kunnen grotere schepen worden gebouwd omdat de turbines kleiner zijn en meer kracht leveren voor de voortstuwing. Dan verdwijnen de zeilen en later ook de masten van de schepen en komt er een einde aan de commerciële zeilvaart.

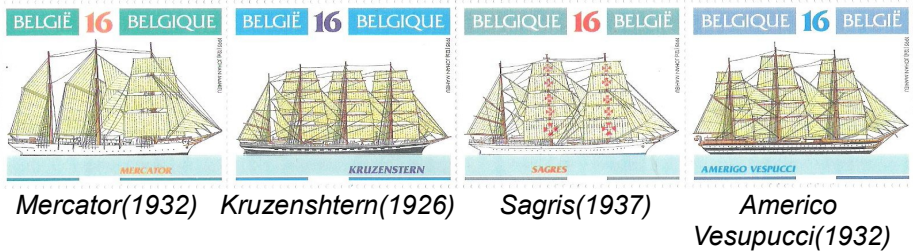
S.S. Garibou (1925) Newfoundland

S.S. Normadie (1935) Frankrijk

De grote windjammers als klippers en barken houden het wat langer vol maar verliezen het van de stoomschepen, zeker als in 1869 het Suez kanaal de route naar de Oost aanzienlijk korter maakt. Tot 1930 varen grote 3-mast barken als de “Padua”, en de “Parma”, gevuld met chilisalpeter, naar de haven van Delfzijl. Nu zijn de windjammers vaak opleidingsschepen van de marine of charters dan wel trainingsschepen die we kunnen bewonderen op “Sail”-evenementen zoals Delfsail.

Tot slot nog een velletje met windjammers: België 1995

Hans Stoelinga

Betaling contributie 2022

Zoals in 2020 al is meegedeeld is de automatische incasso komen te vervallen. Het bestuur wijst u er nu al op: **Indien u vóór 1 januari uw contributie voor het jaar 2022 overmaakt, betaalt u € 50,00. Wacht u met de betaling tot na 1 januari, dan kost het u € 60,00.** De decembermaand is meestal een dure maand maar uit ervaring weet u, dat januari 2021 dat zeker ook zal zijn. **Wees daarom verstandig en bespaar € 10,00 op uw contributie. Het IBAN-nummer van de vereniging is: NL98INGB0004491102.**

Ad Weening, penningmeester

Tip: Als u uw overboeking via internet betaalt, kunt u op de site van uw bank een opdracht geven ieder jaar in december automatisch de contributie over te maken. U kunt het dan niet vergeten en hoeft er verder niet meer over na te denken.

Schenking voor onze bibliotheek.

Een paar maand geleden werden we als bestuur zeer verrast door de schenking van een enorme grote hoeveelheid filatelistische naslagwerken/ boeken/

(veiling)catalogi. De gulle gever is Gert Holstege. Een aanzienlijk deel van zijn privé-bibliotheek heeft hij ons geschonken i.v.m. een op handen zijnde verhuizing. Zo'n 40 – 50 kratten vol heb ik in meerdere etappes opgehaald bij hem in Haren.

Deze enorme hoeveelheid kunnen we in onze bibliotheek niet kwijt. Gezien het belang van de inhoud van deze schenking heb ik contact gezocht met het Nationale Archief in Den Haag en de bibliotheek van de KNBF in Houten. Want van deze geschonken collectie mag niets verloren gaan.

Alle boeken etc zijn eerst geïntariseerd en in een digitaal bestand gezet. (Bedankt Andries Tiesinga). Krat voor krat is alles nagelopen en in een computer ingevoerd. Daarmee kregen we een overzicht van al het materiaal.

Van het Nationale Archief weten we intussen wat zij graag zouden willen hebben voor hun collectie als wij het niet gaan opnemen in onze bibliotheek. Intussen is ook al een auto vol veilingcatalogi deels naar de bondsbibliotheek en deels naar het Nationale Archief gebracht. Dit heeft instemming van onze schenker.

Intussen gaan we zelf kijken wat we graag willen gebruiken voor onze bibliotheek. Ook gaan we beoordelen wat we van onze eigen bibliotheek mogelijk gaan afstoten. Daar zijn we de komende maanden wel mee bezig.

Namens de bibliotheekcommissie, Ernst Flentge bibliothecaris.

24 X 2 = 1 ?

U zult wel denken wat is dat voor rare berekening. Alles heeft het te maken met de tarieven van vandaag. Ik kreeg zeer recent een brief toegestuurd uit Valkenburg. De brief is gefrankeerd met 24 zegels van 2 eurocent.

Dat maakt 48 eurocent. Als je dat nu twee keer doet dan kom je op 96 cent of te wel een 1. En dat zou nu het correcte tarief zijn. De afzender heeft zich of een factor 2 vergist of zijn door de zeer akelige overstromingen die er in Valkenburg waren de andere zegels weggespoeld of allemaal aan elkaar geplakt. Vervolgens komt zo'n brief bij PostNL in Den Bosch. Daar vindt de sorteermachine zowaar correcte postzegels die frankeergeldig zijn. Maar die machine kan ook niet rekenen. Of zag het de afzender en dacht: die doen we niet nog meer leed aan. Die overstromingen zijn al erg genoeg. En dan de postbode, die weet dat de geadresseerde iets met postzegels heeft. Daar kun je de meest vreemde zegels en frankeringen tegenkomen. Al met al is het een leuk stuk geworden.

Activiteiten in de regio

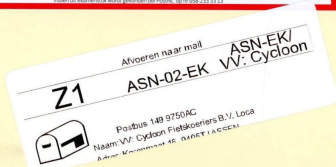
Onder voorbehoud van het doorgaan worden de volgende filatelistische activiteiten in de regio gehouden:

25 sept.08.00 – 15.00 u	Hesel (Duitsland) An der Fabrik 15
2 okt. 09.30 – 15.00 u	Hoogezand , wijkcentrum De Kern, Rembrandtlaan
9 okt. 09.30 – 15.00 u	Winschoten , SV Bovenburen, Tromplaan 80
16 okt. 09.30 – 14.00 u	Nieuw Roden , Ny Rhoon, Roderweg 86
6 nov. 09.30 – 15.00 u	Drachten , De Utwyk, Oude Ambacht 116
6 nov. 09.30 – 15.00 u	Stadskanaal , De Rank, Oosterkade 5

Examenlabels

Vrijwel geen enkele verzamelaar zal een envelop met examens gezien hebben welke met een speciaal label voor aangetekende examenpost gefrankeerd is. Deze labels zijn verzamelwaardig en zijn voorgefrankeerd. Dus eigenlijk een soort postzegel. Ik ben via via gelukkig in het bezit van veel van deze labels. Ook in het maandblad Filatelie is er al vaker aandacht aan geschonken. In één van de laatste maandbladen staat echter een afbeelding van een nog uit te geven label. (2022?) Vermoedelijk heeft de schrijver te vroegtijdig dit al in het Maandblad gezet.

Wat niet vermeld staat is het verschil in labels van de de laatste tijd. Zie de afbeeldingen op de volgende pagina.

Er zit verschil in de plaats van de KIX code (kleine streepjescode) op het label. Op sommige labels bleken deze verder naar rechts te staan. Of bij goed opmeten gecentreerd gedrukt op het label.

Bij het checken van bijna 200 labels bleek dat dit gecentreerd drukken zo ongeveer is ingevoerd bij een barcode vanaf 3SEXAMEN00530000. Dus weer een nieuw label.

Ondanks alle publicaties dat PostNL gestopt is met de uitgaven van pakkezzegels blijven deze zegels nog steeds verschijnen. De verkrijgbaarheid is echter lastig. De webshop van PostNL geeft ze maar kort uit. Alleen in de periode van een paar week voor en tot de examens op school.

De eerste envelop is vreemd gelopen. Deze is met PostNL verstuurd maar door Cycloonpost bezorgd. De afspraak is dat Cycloonpost deze enveloppen, die naar de postbus van de school in Haren gestuurd zijn, bezorgt.

Ernst Flentge

Informatie van de afdeling Service

De afdeling Service heeft weer een mooi aanbod materiaal voor u. Zowel in de achterzaal als in de winkel is er een variabel aanbod van albums, stockboeken en dozen.

Voor de verzamelaars van motieven, landen enz. is er een ruime voorraad beschikbaar.

Komt u rustig even kijken of rondsnuffelen. Waarschijnlijk ontdekt u weer materiaal waarmee u uw verzameling kunt aanvullen.

Ook hebben we een ruim aanbod van zegels in zakjes, op stockkaarten enz.

Ook voor lege albums en stockboeken kunt u uiteraard bij ons terecht.

PARTNER IN
THE GLOBAL
PHILATELIC NETWORK

CORINPHILA

POSTZEGELS, MUNTEN EN PRENTBRIEFKAARTEN

UW INTERNATIONALE PARTNER IN DE FILATELIE!

China 1897

"Small Dollar – The King of Chinese Philately"

EUR 552.000
CHF 605.000 *
Zürich, juni 2018

Nederlands-Indië

Absolute hoogtepunt, stempelproeven 10 cent op velletjes

EUR 67.600 *
Amstelveen, september 2017

West-Australië, "Inverted Swan"

De meest waardevolle postzegel van Australië

EUR 271.400
CHF 314.600 *
Zürich, juni 2018

EUR 48.800 *
Amstelveen, maart 2016

Nederland 1852

Het enige horizontale brugpaar op brief

EUR 382.400
CHF 573.600 *
Zürich, juni 2009

Zwitserland 1850

Het 'Winterthur' blok van 8 op brief

CORINPHILA VEILINGEN BV

 AMSTELVEEN - NEDERLAND
INFO@CORINPHILA.NL
TEL. + 31 20 624 97 40
WWW.CORINPHILA.NL

CORINPHILA AUKTIONEN AG

 ZÜRICH - ZWITSERLAND
WWW.CORINPHILA.CH

Hoofdsponsor

CORINPHILA - EEN TRADITIE VAN SUCCES

Als enige Nederlandse internationale postzegelverhuis heeft Corinphila Veilingen zusterbedrijven in Duitsland, Zwitserland, Hongkong en de Verenigde Staten.

Dankzij onze deskundigheid en kennis op het gebied van de filatelie, onze optimale presentatie en een internationaal en vermogend klantenbestand realiseren wij de hoogste prijzen.

Bovendien publiceren wij hardcover veilingcatalogi voor bijzondere verzamelingen op land en op (eigen)naam.

Onze experts adviseren u graag vrijblijvend bij verkoop!